

ผลของโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อความรู้ และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

The Effect of Blended Learning Program of Principles and Nursing Techniques for Promoting Readiness on Knowledge, Principle Practice Skills and Nursing Techniques of Student Nurses

Received: July 3, 2023

Revised: November 29, 2023

Accepts: December 16, 2023

กรวรรณ พมทอง (พย.ม.), ธิดารัตน์ คณิงเพียร (ปร.ด.),

Korawan Pomthong (M.N.S.), Thidarat Kanungpiarn (Ph.D)

อรนุช ประดับทอง* (พย.ม.), สุขุมล แสนพวง (พย.ม.)

Oranute Pradubthong (M.N.S.), Sukhumal Sanpaung, (M.N.S.)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อความรู้และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย จำนวน 103 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป 2) แบบวัดความรู้หลักและเทคนิคการพยาบาล จำนวน 15 ข้อ 3) แบบประเมินทักษะการปฏิบัติหลักและเทคนิคการพยาบาลจำนวน 8 ทักษะ หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้ค่า = 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้หลักและเทคนิคการพยาบาล ได้ค่า KR-20 = .82 และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบประเมินทักษะการปฏิบัติหลักและเทคนิคการพยาบาล ได้ค่า .80 วิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา และสถิติการทดสอบที่ผลการวิจัยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความรู้หลักการและเทคนิคการพยาบาลของกลุ่มตัวอย่างหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และคะแนนทักษะหลักการและเทคนิคการพยาบาล สูงสุดเท่ากับ 90-94 คะแนน (53.44%) ผลการศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นที่มีข้อจำกัดในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: โปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสาน, หลักการและเทคนิคการพยาบาล, ความรู้, ทักษะการพยาบาล

อาจารย์ประจำวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์, Thailand

Corresponding author e-mail: oranute@bcnsurin.ac.th

Abstract

This quasi experimental study (one group pre test - post test group design) aims to study the effect of blended learning program of principles and nursing techniques for promoting readiness on knowledge, principle practice skills and nursing techniques of student nurses. A sample of 103 second-year nursing students who enrolled in the academic year 2022 and attended nursing practicum was purposively selected from Boromarajonani College of Nursing, Surin. The instruments were divided into two parts: 1) the blended learning program for determining readiness 2) the 15-item questionnaires focusing on knowledge of the principles and techniques in nursing; and 3) the 8 skill of the principles and techniques in nursing practice assessment. Three experts evaluated the content validity index. (IOC 1) The KR-20 of knowledge of the principles and techniques in nursing questionnaire was = 0.82 and the Cronbach's alpha of 8 skill of the principles and techniques in nursing practice assessment 0.80, respectively. The data was analyzed by percentage, mean, standard deviation, and paired t-test. Results showed that after attending the blended learning program, the nursing students had statistical significantly higher knowledge than before using program ($p < .001$). The most of skill scores of the preparation of principles and techniques in nursing were of 90–94 (53.44%). The suggestion, the blended learning program can be apply for promoting knowledge and nursing skill in the others nursing subjects.

KEYWORDS: the blended learning program, principle practice skills and nursing techniques of student nurses, knowledge, nursing skill

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในภาคทฤษฎีนั้น วิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล (พย. 1202) เป็นการเรียนรู้ด้านการพยาบาลพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพยาบาลผู้ป่วย เป็นวิชาในหลักสูตรการศึกษาพยาบาล หมวดวิชาชีพเฉพาะมีการจัดเรียนการสอนที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจการพยาบาลพื้นฐาน

ตามหลักการและเทคนิคการพยาบาลในการดูแลสุขภาพบุคคลทุกช่วงวัย และการใช้หลักความปลอดภัยของผู้รับบริการ โดยใช้กระบวนการพยาบาลในการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมบนพื้นฐานการดูแลด้วยความเอื้ออาทรด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม นักศึกษาจึงต้องมีการเรียนทั้งในห้องเรียนและการฝึกสาธิตย้อนกลับ

ในภาคทดลองเพื่อให้มีทักษะก่อนการไปฝึกปฏิบัติงานจริง

จากผลการประเมินการจัดเรียนการสอนในปีการศึกษา 2564 พบว่า นักศึกษายังเรียนรู้ได้ไม่ทันต่อช่วงเวลาที่กำหนดในช่วงเวลาเรียน การเรียนในห้องเรียนบางครั้งตามไม่ทันและขาดแหล่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคทฤษฎีไม่ถึงเกณฑ์ผ่านตามที่กำหนดในรายวิชา จากปัญหาดังกล่าวหากนักศึกษามีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความเข้าใจในทางทฤษฎีของหลักและเทคนิคทางการพยาบาลอย่างเพียงพอก่อนที่จะเข้าสู่บริบทของการเรียนตามระยะเวลาที่กำหนดตามแผนการศึกษา จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ใด ๆ หากผู้เรียนมีความพร้อมจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีความเชื่อมั่น และปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความพร้อมของผู้เรียนถือเป็นสิ่งสำคัญและมีผลต่อระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการสอนหากผู้เรียนเกิดความพร้อมจะสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วรรณ ชัยชนะรุ่งเรือง, 2551; ศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง, วิรดา อรรถเมธากุล และดวงแข พิทักษ์สิน., 2561)

ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ที่มีการติดเชื้อสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักศึกษาหลายรายมีการติดเชื้อโควิด-19 และมีกลุ่มเสี่ยงที่ต้องกักตัว ดังนั้น การเรียนรู้ในห้องเรียนจะต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้แบบปกติใหม่จากสถานการณ์ปัญหา เพื่อสร้างความพร้อมต่อการเรียนรู้หลักและเทคนิคทางการพยาบาล การมีกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย ทั้งการเรียนรู้เสมือนจริงเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์เพื่อเพิ่มความรู้ด้านหลักการและ

เทคนิคการพยาบาล จะช่วยส่งเสริมให้นักศึกษาพร้อมต่อการเรียนรู้ได้มากขึ้น การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) เป็นวิธีการเรียนการสอนแนวใหม่ที่มีการเรียนการสอนที่หลากหลาย เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานทั้งแบบในห้องเรียนเผชิญหน้าระหว่างผู้เรียนและผู้สอนร่วมกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านกิจกรรมและสื่อการสอนออนไลน์ในเว็บไซต์ต่าง ๆ หรือผู้สอนอาจจะนำเนื้อหาเข้าไปแขวนไว้ในเว็บเพจ หรือบนแพลตฟอร์ม Google Classroom ที่ผู้เรียนสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ตลอดเวลาที่ไหนเมื่อไหร่ก็ได้ (Anyway Anytime) (COMAS-QUINN, 2011; อภิชาติ อนุกุลเวช, 2555) สามารถส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจได้มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันวิธีการเรียนรู้ของคนยุคใหม่นั้นเปลี่ยนไปอย่างมาก มีการใช้ชีวิตและเรียนรู้ด้วยตนเองบนโลกออนไลน์มากขึ้น อุปกรณ์สมาร์ตโฟน (Smartphone) ไอแพด (Ipad) คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก (Notebook) เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตไปแล้ว เมื่อต้องการเรียนรู้อะไร คนรุ่นใหม่จะสามารถเข้าไปศึกษาค้นคว้าได้ทันทีที่ใดก็ได้ การเรียนในห้องเรียนไม่ใช่สิ่งที่เหมาะสมมากที่สุดแล้วสำหรับผู้เรียนในยุคพึ่งพาเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นหลัก ดังนั้นอาจารย์พยาบาลจึงต้องตระหนักถึงการปรับตัวและปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ใหม่ และในยุคของการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ส่วนใหญ่นักศึกษาจะใช้เวลาอยู่กับการใช้คอมพิวเตอร์และโลกอินเทอร์เน็ตในการสื่อสาร การสร้างเครือข่าย การสืบค้น ซึ่งการเรียนรู้ของคนยุคนี้จะมีความสามารถในการสืบค้นหรือแสวงหาข้อมูลอย่างรวดเร็วบนโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลาเมื่อมีความสนใจหรือต้องการเรียนรู้ (ปิยนุช ชูโต, ศรีมينا นิยมคำ และจันทร์ฉาย โยธาใหญ่, 2557)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในสาขาพยาบาลศาสตร์ทั้งในและต่างประเทศ สำหรับในต่างประเทศ Jokinen, & Mikkonen (2013) ศึกษาประสบการณ์สอนแบบผสมผสานในการศึกษาพยาบาล พบว่าจัดการเรียนรู้มีลักษณะของการเผชิญหน้ากันในห้องเรียนร่วมกับการใช้เทคโนโลยี หรือการเรียนรู้แบบออนไลน์ และ Gagnon, Gagnon, Desmartis, and Njoya (2013) ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานสำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ของสถาบันแห่งหนึ่งในประเทศแคนาดา ให้ข้อเสนอไว้ว่าการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานจะมีผลดีขึ้นอยู่กับความพร้อมของผู้เรียนและแรงจูงใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้สอนสามารถคิดและออกแบบการสอนใหม่ ที่สามารถส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ได้มากกว่าการสอนแบบวิธีการออนไลน์หรือการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว (Jeffrey, Milne, Suddaby & Higgins, 2014) ในประเทศไทย สุสันทา ยิ้มแย้ม, อำไพ จารุวัชรพาณิชย์กุล, จันทรัตน์ เจริญสันติ, อภิรัช อินทรางกูร ณ อยุธยา, ปิยนุช ชูโต และนางลักษณ์ เณริมสุข (2558) ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในกระบวนวิชาการพยาบาลมารดาทารกแรกเกิดและการผดุงครรภ์ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน คะแนนทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในทุกทักษะอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.001 และผู้เรียนพึงพอใจในระดับมากถึงมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของกัลยาณี ตันตรานนท์, วิลาวรรณย์ เตือนราษฎร์และ ธาณี แก้วธรรมมา (2561) ที่นำแนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในกระบวนวิชาวิทยาการระบาด จากการประเมินผลพบว่า

หลังเรียนนักศึกษา มีผลลัพธ์ในการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF) เพิ่มขึ้นจากก่อนเรียน และร้อยละ 61.9 ของนักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากที่สุดและการศึกษาของปิยนุช ชูโต และคณะ (2557) ศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานต่อสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการพยาบาล ผลการศึกษาพบว่าความรู้และสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการพยาบาล สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .01$) จะเห็นได้ว่าการจัดเรียนรู้แบบผสมผสานสามารถส่งเสริมความรอบรู้ในวิชาทางการพยาบาลได้

อย่างไรก็ตามในการเรียนรู้หลักและเทคนิคทางการพยาบาล ยังไม่มีการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานแก่นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ถือเป็นวัยที่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและใช้ชีวิตส่วนใหญ่กับเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้นหากมีการพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาล จะเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางเรียนแก่นักศึกษาได้ ซึ่งจากสภาพการณ์ปัญหาสถานการณ์โควิด-19 ที่นักศึกษาต้องกลับไปเรียนที่บ้านและมีช่วงปิดเทอมก่อนการเรียนในวิชาหลักและเทคนิคการพยาบาล หากมีการส่งเสริมความพร้อมต่อการเรียนให้นักศึกษาก่อนมาเรียนรู้จริงในชั้นเรียนจะช่วยให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น คณะผู้วิจัยในฐานะผู้รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาลได้เล็งเห็นความสำคัญ จึงมีความสนใจศึกษาวิจัยผลของโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อความรู้และทักษะ

การปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล สำหรับ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 และเป็นการสนับสนุน นักศึกษาเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมความพร้อม แบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อ ความรู้และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการ พยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและพัฒนาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ประกอบด้วย เพศ อายุ ศาสนา เกรดเฉลี่ยสะสม

ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้หลักและเทคนิคการ พยาบาล มี 4 ตัวเลือก แบบ ก ข ค ง ซึ่งมีคำตอบที่ ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว โดยเป็นข้อสอบที่พัฒนาขึ้นตาม แนวทางของวิชาหลักและเทคนิคการพยาบาล สาขา พยาบาลศาสตร์ จำนวน 16 ข้อ โดยมีเกณฑ์การ ให้คะแนนตอบตรงกับคำตอบที่กำหนดไว้ให้ 1 คะแนน ถ้าตอบไม่ได้ให้ 0 คะแนน คะแนนต่ำสุดคือ 0 คะแนน สูงสุดคือ 16 ค่าความตรงของเนื้อหา (Index of Item objective congruence; IOC) เท่ากับ 1 ค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดความรู้หลักและเทคนิคการพยาบาล ได้ค่า KR-20 = .82

ส่วนที่ 3 แบบประเมินทักษะการปฏิบัติหลักและ เทคนิคการพยาบาล 8 ทักษะการพยาบาลพื้นฐานที่

จำเป็นสำหรับวิชาชีพพยาบาล ได้แก่ 1. ทักษะการหยิบ จับของสะอาด ปราศจากเชื้อ สวมถุงมือ - เสือกาวน้ การสวมผ้าปิดปากและจมูก 2. ทักษะวัดสัญญาณชีพ 3. ทักษะการอาบน้ำสบูร์บนเตียง 4. ทักษะการใส่ สายให้อาหารและการให้อาหารทางสายยาง 5. ทักษะ การทำแผลแห้ง แผลเปียก แผลที่มีท่อระบาย 6. ทักษะ การฉีดเข้าชั้นผิวหนัง ใต้ผิวหนังและกล้ามเนื้อ การให้ยา สารน้ำ สารละลาย เลือดส่วนประกอบของเลือดทาง หลอดเลือดดำ 7. การให้ออกซิเจนและการดูดเสมหะ และ 8. ทักษะการสวนปัสสาวะ โดยเป็นแบบประเมิน แบบ Rating Scale ซึ่งมีระดับคะแนน 4 หมายถึง มากที่สุด 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย 1 หมายถึง น้อยที่สุด โดยกำหนดมีเกณฑ์ผ่านร้อยละ 80 ขึ้นไป ค่าความตรงของเนื้อหา (IOC) เท่ากับ 1 ค่าค่า ความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่า = .80

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ การวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี สุรินทร์ ดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล
2. ผู้วิจัยประสานงานกับรองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และพัฒนานักศึกษา เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ชี้แจงกลุ่มตัวอย่างให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือ ปฏิเสธในการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ข้อมูลส่วนตัวที่ได้จะ เก็บเป็นความลับการนำเสนอผลหรืออภิปรายข้อมูล ของการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวมทั้งหมด เมื่อกลุ่ม

ตัวอย่างยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยจึงทำการเก็บข้อมูล

4. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความรู้หลักการและเทคนิคการพยาบาลก่อนการทดลอง
5. กลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโปรแกรมการเรียนรู้แบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลตามโปรแกรมที่พัฒนาขึ้น
6. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลหลังการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความรู้ หลักการและเทคนิคการพยาบาล
7. ประเมินทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล โดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือ นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกแบบ Purposive ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยจำนวน 103 คน ปีการศึกษา 2565

Inclusion criteria

1. เป็นนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต
2. ลงทะเบียนเรียนวิชาหลักการและเทคนิคทางการพยาบาล
3. ไม่มีปัญหาการเจ็บป่วยทางกายหรือทางจิต

Exclusion criteria

1. มีปัญหาการเจ็บป่วยทางกายหรือจิต
2. ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้

การพิทักษ์สิทธิ์และการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการวิจัยของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสรรพสิทธิ์ เลขที่ P-EC 01-04-65 ก่อนการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สอบถามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัยและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งสิทธิในการปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลคำตอบจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับอย่างเคร่งครัดโดยผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้จะไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ ผู้ทำวิจัยจะเผยแพร่นำเสนอข้อมูลในภาพรวม และนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิในการปฏิเสธการเข้าร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทุกเมื่อโดยไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนของผู้เข้าร่วมวิจัย ผู้เข้าร่วมวิจัยจะได้รับการชี้แจงจุดประสงค์ ขั้นตอนในการศึกษา และเก็บข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือและขอคำยินยอมในการตอบแบบสอบถามจากผู้เข้าร่วมวิจัยทุกราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ มีรายละเอียดดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยหาค่าความถี่และร้อยละ
- 2) วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้หลักการและเทคนิคการพยาบาลก่อนและหลังการทดลองของแต่ละรายบุคคล
- 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้หลักการและเทคนิคการพยาบาลก่อนและหลังการทดลองด้วยสถิติ pair t- test
- 4) วิเคราะห์คะแนนรวมทักษะการปฏิบัติหลักการและ

เทคนิคการพยาบาลก่อนและหลัง หาค่าร้อยละของกลุ่ม

ตัวอย่างที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาล จำแนกตามข้อมูลทั่วไป ($n = 103$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	13	12.62
หญิง	90	87.38
อายุ ($M = 20.10$ ปี, $SD = 1.305$, Min = 19 ปี, Max = 30 ปี)		
19 ปี	17	16.50
20 ปี	77	74.77
21 ปี	4	3.88
22 ปีขึ้นไป	5	4.85
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ (PN)		
มีประสบการณ์	2	1.94
ไม่มีประสบการณ์	101	98.06

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 87.38 รองลงมาเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 12.62 อายุเฉลี่ย 20 ปี มีอายุน้อยที่สุดที่ 19 ปี และมีอายุสูงสุดที่ 30 ปี โดยมีอายุระหว่าง 20 ปีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 74.77 โดยส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ (PN) คิดเป็นร้อยละ 98.06

จากตารางที่ 2 ภายหลังจากการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้มากกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 (ก่อนการทดลอง $M = 5.48$, $SD = 1.85$; $M = 13.99$, $SD = 1.62$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนหลักการและเทคนิคการพยาบาล ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลความรู้และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (Pre-test) กับหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลความรู้และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ (Post –test) ด้วยการทดสอบค่า t –test (Dependent Samples)

คะแนนวิชาหลักการ	n	M	SD	t	p-value
ก่อนเข้าร่วมโปรแกรม	103	5.48	1.85	-35.07	.01
หลังการเข้าร่วมโปรแกรม	103	13.99	1.62	-35.07	.01

ตารางที่ 3 ผลของคะแนนทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาลหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาล (n = 103)

คะแนนทักษะ	80-84	85-89	90-94	95-100
	คะแนน	คะแนน	คะแนน	คะแนน
ทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาลจำนวน 8 ทักษะ (คน)	1	14	55	33
ทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาลจำนวน 8 ทักษะ (ร้อยละ)	0.97	13.59	53.40	32.04

จากตารางที่ 3 ค่าคะแนนทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาลหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาล ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุดอยู่ในช่วง 90–94 คะแนน จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 53.40 รองลงมาอยู่ในช่วง 95–100 คะแนน จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 32.04 และน้อยที่สุดอยู่ในช่วง 80-84 คะแนน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.9

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อความรู้และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ และเพื่อเปรียบเทียบคะแนนความรู้และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาลก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาล พบว่าหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสาน เรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยมากกว่า ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม โดยก่อนการเข้าร่วมโปรแกรม ส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5.48 ($SD = 1.85$) และหลังการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 13.99 ($SD = 1.62$) ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า โปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลมีองค์ประกอบแต่ละทักษะที่ชัดเจน เนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และสอดคล้องกับรายวิชา มีการอธิบายขั้นตอนการปฏิบัติการพยาบาลในแต่ละทักษะ และปฏิบัติเป็นตัวอย่าง เนื้อหาเข้าใจง่าย เข้าถึงเนื้อหา บทเรียนออนไลน์ได้ง่าย สะดวกในการเข้าถึง การตอบโต้ และสื่อสาร และมีวิดีโอสำหรับศึกษาทักษะนั้นด้วยตนเอง จึงส่งผลให้นักศึกษาที่เข้าร่วมโปรแกรมมีค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้หลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) แนวคิดการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานซึ่งเป็นวิธีการเรียนการสอน แนวใหม่ที่มีการเรียนการสอนที่หลากหลาย เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ผสมผสานทั้งแบบในห้องเรียนเผชิญหน้าระหว่างผู้เรียนและผู้สอนร่วมกับการเรียนรู้บนหน้าจอเรียนผ่านกิจกรรมและสื่อการสอนออนไลน์ในเว็บไซต์ต่าง ๆ งานวิจัยของจรรยาลักษณ์ ป้องเจริญ ยุคล์ เมืองช้าง, เรวดี โพธิ์รัง และดารินทร์ พนาสันต์ (2565) เรื่องผลการจัดการ

เรียนรู้โดยใช้บทเรียนออนไลน์ใน Google Classroom ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตชั้นปีที่ 2 ในวิชาการพยาบาลขั้นพื้นฐานพบว่าผลสัมฤทธิ์คะแนนความรู้หลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยความรู้ของกลุ่มควบคุมที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รวมทั้งการศึกษาของไพระนันท์ จิระยิ่งมงคล, พิมพัลดา อนันต์สิริเกษม, พลอยประกาย ฉลาดล้ำ และนพพร คำแสงสวัสดิ์ (2565) เรื่องผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 พบว่าผลลัพธ์การเรียนรู้ของกลุ่มฝึกปฏิบัติแบบผสมผสานกับกลุ่มฝึกปฏิบัติตามปกติในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2 มีความแตกต่างกันในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและสารสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่าการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานช่วยให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบ การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและสารสนเทศ ดังนั้นควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นที่มีข้อจำกัดในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาต่อไป และสอดคล้องกับการศึกษาของดนัยศักดิ์ กาโร (2564) ศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยบทเรียนออนไลน์ แบบเปิดสำหรับมหาชนในรายวิชาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาออนไลน์พบว่าการประเมินทักษะการปฏิบัติงานของผู้เรียนที่เรียนด้วย

บทเรียนออนไลน์มีคุณภาพอยู่ในระดับดี ดังนั้นจะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานมีผลต่อความรู้ของผู้เรียน ทั้งนี้ผู้เรียนส่วนใหญ่พึงพอใจในด้านการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีนี้นับสนุนด้วยงานวิจัยของ อภิรดี นันทศุภวัฒน์ และเรมวณ นันทศุภวัฒน์ (2556) ที่ศึกษาในเรื่องความพึงพอใจและผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในกระบวนวิชาภาวะผู้นำและการจัดการทางการแพทย์ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในกระบวนวิชาภาวะผู้นำและการจัดการทางการแพทย์ทุกด้านอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ควรส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่นที่มีข้อจำกัดในระยะเวลาในการเรียนการสอนภาคทดลองของนักศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. พัฒนาโปรแกรมส่งเสริมความพร้อมแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อความรู้และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ โดยดำเนินการแบบการวิจัยเชิงทดลอง (Randomized control trial research) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโปรแกรมในการนำไปใช้ต่อไป

2. ควรเพิ่มการติดตามผลการเรียนการสอนแบบผสมผสานเรื่องหลักการและเทคนิคการพยาบาลต่อความรู้และทักษะการปฏิบัติหลักการและเทคนิคการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ในรายวิชาหลักการและเทคนิคการพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สุรินทร์ ที่กรุณาเข้าร่วมเป็นกลุ่มตัวอย่างและตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการพยาบาลและอาจารย์ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกตลอดการเก็บข้อมูลจนวิจัยเสร็จสิ้น

เอกสารอ้างอิง

กัลยาณี ตันตรานนท์, วิลาวัณย์ เตือนราษฎร์ และธานี แก้วธรรมา.

(2561). การประยุกต์ใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานในกระบวนวิชาวิทยาการระบาด. *พยาบาลสาร*, 45(1), 100-109.

จรรยาลักษณ์ ป้องเจริญ, ยุคลธ เมืองช้าง, เรวดี โพธิ์รัง และดารินทร์

พนาสันต์. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนออนไลน์ใน Google Classroom ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตชั้นปีที่ 2 ในวิชาการพยาบาลขั้นพื้นฐาน. *วารสารพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม*, 25(45), 54-71

ดนัยศักดิ์ กาโร. (2564). ผลการจัดการเรียนการสอนแบบ

ผสมผสานด้วยบทเรียนออนไลน์แบบเปิดสำหรับมหาชนในรายวิชาการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาออนไลน์. *การประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต ครั้งที่ 13*. ภูเก็ต :มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

ปิยนุช ชูโต, ศรีมณา นิยมคำ และจันทร์ฉาย โยธาฤทธิ์. (2557).

ผลการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการฝึกปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. *วารสารพยาบาลและการศึกษา*, 7(4), 156-167.

พีระนันท์ จีระยิ่งมงคล, พิมพ์ลดา อนันต์สิริเกษม, พลอยประกาย

ฉลาดล้ำ และนพพร คำแสงสวัสดิ์. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลครอบครัวและชุมชน 2

- ภายใต้สถานการณ์ COVID-19. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 15(3), 71-81.
- วรรณ ชัยชนะรุ่งเรือง. (2551). ผลของการเตรียมความพร้อมในการฝึกภาคปฏิบัติต่อความรู้ เจตคติ และทักษะในการพยาบาลบุคคลที่มีปัญหาสุขภาพ. *สระบุรี: วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สระบุรี*.
- ศุภรัตน์ แจ่มแจ้ง, วิรดา อรรถเมธากุล และดวงแข พัทธกษลิน. (2561). ผลของการเตรียมความพร้อมในการฝึกปฏิบัติการพยาบาลบนหอผู้ป่วยอย่างมีแบบแผนสำหรับนักศึกษาพยาบาลศาสตร์บัณฑิตชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ราชบุรี. *วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 20(3), 147-163.
- สุสันทา ยิ้มแย้ม, อำไพ จารุวัชรพาณิชย์กุล, จันทรัตน์ เจริญสันติ, อภิรัช อินทรางกูร ณ อยุธยา, ปิยนุช ชูโต และนางลักษณ์ เฉลิมสุข. (2558). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 *พยาบาลสาร*, 42 (ฉบับพิเศษ), 129-140.
- อภิชาติ อนุกุลเวช. (2555). *การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning)*. สืบค้น 10 ตุลาคม 2566 จาก http://www.chontech.ac.th/_abichat/1/index.php?option.html.
- อภิรดี นันทศุภวัฒน์ และเรมวณ นันทศุภวัฒน์. (2556). ความพึงพอใจและผลลัพธ์ของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานในกระบวนวิชาภาวะผู้นำและการจัดการทางการพยาบาล. *พยาบาลสาร*, 40 (ฉบับพิเศษ), 47-60.
- COMAS-QUINN. A. (2011) Learning to teach online or learning to become an online teacher: an exploration of teachers' experiences in a blended learning course. *European Association for Computer Assisted Language Learning*, 23(3), 218-232. <https://doi.org/10.1017/S0958344011000152>,
- Gagnon, M., Gagnon, J., Desmartis, M and Njoya M. (2013). The Impact of Blended Teaching on Knowledge, Satisfaction, and Self-Directed Learning in Nursing Undergraduates: A Randomized, Controlled Trial. *Nursing Education Perspectives*, 36 (4), 377-382.
- Jeffrey, L. M., Milne, J., Suddaby. G., & Higgins, A. (2014). Blended learning: How teachers balance the blend of online and classroom components. *Journal of Information Technology Education: Research*, 13, 121-140. Retrieved from <http://www.jite.org/documents/Vol13/JITEv13ResearchP121-140Jeffrey0460.pdf>
- Jokinen, P., & Mikkonen, I. (2013) Teachers' experiences of teaching in a blended learning environment. *Nurse Education in Practice*, 13, 524-528. doi.org/10.1016/j.nepr.2013.03.014